

2015:218

ANTIKNARISK MEDVERKAN

Fillinge Tingshus

Tillverkning av nytt staket

Fillinge Tingshus
Bankekind socken
Linköpings kommun
ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Marie Hagsten

Bakgrund

Basfakta om objektet

Beskrivning och historik

Fillinge Tingshus byggdes 1792 som tingshus i Bankekindes härad. Flera namnkunniga hantverkare anlätades. Caspar Seurling har gjort ritningar och inredningen är tillverkad av Magnus Beurling. Dessutom anlätades konstnären Per Hörberg som målade tavlan Salomons dom som hängde bakom domarpodiet. Bankekindes Häradsrätt upphörde 1888 och slogs samman med Åkerbo och Hanekinds tingslag och flyttade till nya lokaler i Linköping. Därefter övertogs lokalerna av Bankekindes sparbank. När banken flyttade till Åtvidaberg 1950 blev det endast bostad för vaktmästarens familj. En förening bildades 1960 för att rädda det fina tingshuset och Östergötlands museum övertog ägandet. År 1965 blev tingshuset byggnadsminne. I dag används byggnaden av Bankekindes hembygdsförening som också sköter om tingshuset med trädgård samt visar byggnaden.

Tidigare kända renoveringsarbeten

År 2008 genomfördes flera invändiga åtgärder. Eldstäderna har lagats upp och fogats om så att fler eldstäder nu är eldningsbara. De putsade väggarna i tingssalen och i väntrummet har lagats upp och målningsbehandling i limfärg har kompletterats. I förstugan har limfärgsmålning konserverats. År 2014 tillverkades en ny utvändig trappa av ek.

Kulturhistorisk bedömning

Fillinge tingshus är byggnadsminne sedan 1965.

Basfakta om projektet

Fastighetsägare/beställare

Östergötlands museum.

Bidrag

50.000:- av totalkostnad 73.250:-.

Tillstånd från länsstyrelsen

Beslut 2015-02-12. Dnr Lst: 434-11252-14.

Östergötlands museums yttrande

Ansökan om bidrag. Dnr ÖM: 386/14.

Tidsperiod

Arbetet utfört under maj och juni 2015.

Problembild / skadebild

Tingshuset ligger på en höjd med en uppbyggd stenterrass mot väster. Terrassen kantas av ett falurött spjälstaket. Virket var rötskadat och infästningar var lösa varför staketet lutade kraftigt och var farligt för besökare. Varningsskyltar sattes upp för att förhindra olyckor innan arbetet slutfördes.

Staketet var mycket rötskadat och stolparna var helt lösa där metallfästen är borta eller där klamparna var rötskadade.

Rötskadad klamp av ek.

Staketet var rötskadat och saknade flera spjälor.

Målsättning med projektet

Att få ett helt och prydligt spjälstaket som är tillverkat som en kopia av det äldre staketet och som på ett trevligt sätt ramar in gårdsplanen. Att få ett fungerande staket som förhindrar besökarna från att falla ner från terrassen i väster.

Arbetsbeskrivning

Hela staketet har rivits. Allt smide har blästrats och rengjorts och återanvänds. Allt virke är nytt. Stolpar och klampar har tillverkats av ek. Horisontella lator av furu och spjälorna av gran. Klamparna är borrade och infästa med järn i varje stolpe. Klamparna sitter inkilade i murverket och är försedda med ett armeringsjärn som går ner i muren. De äldre järnen var sönderrostade och gick inte så långt ner i muren. Järnen står i cementbruk så som det tidigare var utfört. Spjälorna har sågats och fått en spetsig topp och hela staketet har målats med faluröd slamfärg standard. Spjälorna hade vitmålade toppar innan spjälorna byttes.

Virket till staketet är på plats.

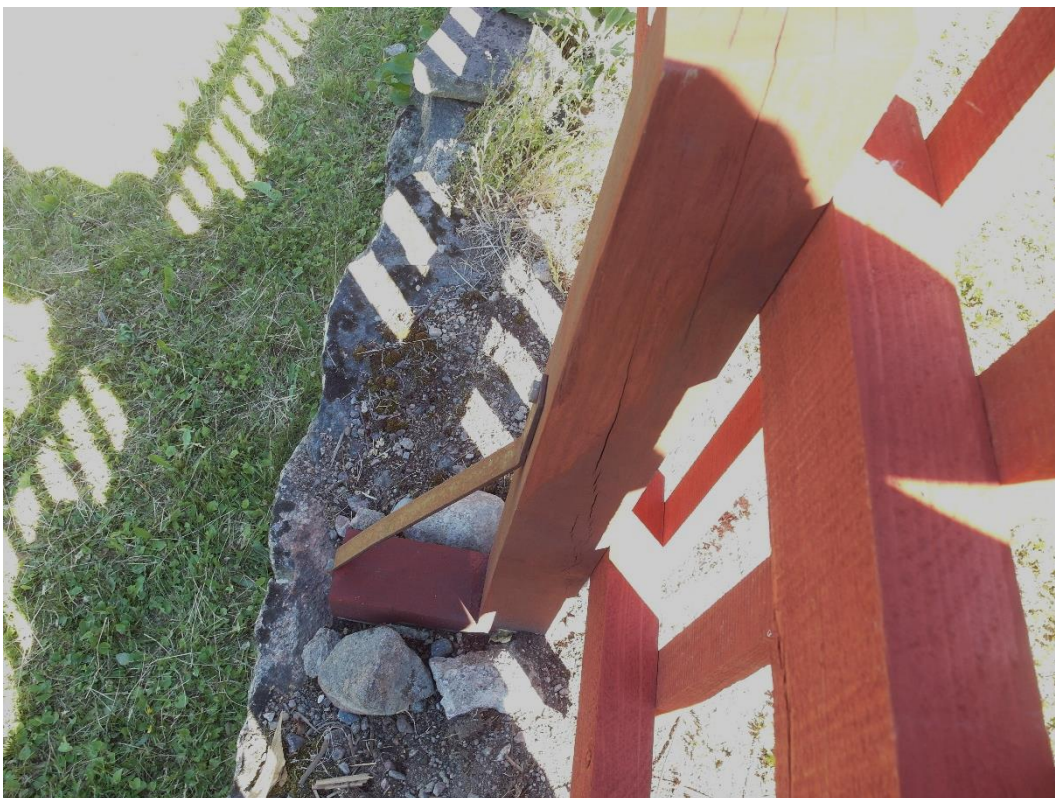
Virket är målat med röd slamfärg, även den sidan som är dold av stolpar och spjälor.

Resultat

Genomförda arbeten

Det nya staketet, sett från gårdsplanen.

Stolpe med infästning av återanvända järn.

Staketet med nytt material men med återanvända järn.

Det nya staketet mellan Tingshuset och infarten.

Uppföljning

Eventuella avvikelser från länsstyrelsens beslut

Byggnadshistoriska iakttagelser eller erfarenheter gjorda under arbetet

Godkännande/slutbesiktning

2015-06-15.

Medverkande i projektet

Entreprenörer

Bygg & Fastighetsservice i Åtvidaberg AB
Arnebo Såg & Snickerier Linköping AB

Antikvarisk medverkan

Marie Hagsten, Östergötlands museum

Övrigt

Antikvariska kontroller / besiktningar

2015-05-08, 2015-06-09,

Fotodokumentation

Foton förvaras i Östergötlands museums arkiv.

Källor

Övrigt

Tekniska uppgifter

Lokal	Fillinge Tingshus
Socken/stad	Bankekind
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland

Ekonomiska kartans blad

Typ av uppdrag	Antikvarisk medverkan
Öm dnr	386/14
Öm projektnr	510862
Lst dnr	434-11252-14

Uppdragsgivare	
Bidrag	Bidrag till Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Byggnadsantikvarie	Marie Hagsten
Foto	Östergötlands museum
Fältarbetsid	

Ev dokumentationsmaterial förvaras på Östergötlands museum.

2015:218